

El llenguatge

14.06.80

Diverses solucions possibles

El verb barallar, avui només usat pronominalment, i el substantiu baralla, són, segons Coromines, d'origen incert. Corresponen als mots del castellà «barajar» i «baraja», encara que els respectius sentits han tendit a diferenciar-se o especialitzar-se: efectivament, aquests mots del castellà, en la llengua moderna són usats en el sentit de «mesclar les cartes de joc» i «joc de cartes complet», mentre que els del català, barallar-se i baralla, s'usen generalment significant «renyir, disputar-se» i «acció de barallar-se», respectivament. Segons l'Alcover-Moll, barallar s'usa significant «remenar les cartes» a València, el Maestrat, Fraga i Tamarit de Llitera, i baralla, significant «joc de cartes», a Eivissa, València, el Maestrat i l'Alguer, encara que segons l'Enciclopèdia, baralla, amb aquest darrer sentit, és un castellanisme. Normalment, diem remenar (les cartes) i joc de cartes. Les tres operacions que es fan amb les cartes abans de cada partida s'indiquen amb els verbs remenar, escapçar i donar (a càrrec de dos jugadors, un la primera i la tercera, i el contigu la segona). Aquest és, almenys, l'ús que hem conegut, i creiem que l'ús de barrejar i tallar en lloc de remenar i escapçar, és modern i degut a la influència del castellà.

Però el que avui volíem comentar és l'ús que fan alguns comentaristes del verb barallar traduint el del castellà «barajar», en frases com «Se barajan varios nombres», «Barajando posibilidades», etc., amb què s'especula sobre les diverses solucions probables per a un fet o un cas de què és qüestió. I, considerant l'extensió limitada que té en català l'ús de barallar en el sentit de «remenar les cartes», aquí sí que creiem que cal considerar com un calc del castellà recórrer a «es barallen diversos noms» o «barallant possibilitats», tant més que es tracta d'expressions del llenguatge dels publicistes. No dubtariem, doncs, a rebutjar l'ús del verb barallar en aquests casos, que es poden resoldre per molts altres camins. Recórrer al verb barrejar segurament trairia encara la supeditació a un model estrany. Més aviat diríem: S'especula sobre diversos noms, Es consideren unes quantes possibilitats, Hom té en comate diverses solucions possibles...

Albert Jané